

Leerlingboekje les 11 en 12

Naam:.....

Schrijfpdracht 6 Hoe help je bij een ongeval?

Groep 8

Leren schrijven met peer response

Tekst: M. Hoogeveen

Illustraties: S. Loenen

SLO, 2018

Waarover gaan de lessen?

In deze les ga je samen met een klasgenoot een instructie schrijven voor hoe je iemand uit een ravijn redt.

Instructies: teksten waarin je aanwijzingen geeft voor **hoe** iets gemaakt of gedaan moet worden.

In deze lessen leer je:

- Dat je in instructies duidelijk moet maken in welke volgorde en op welke plaatsen dingen moeten gebeuren (*tijdwoorden en plaatswoorden*)
- Dat je in instructies precies moet beschrijven *hoe* iemand iets moet doen.

Les 11 Hoe help je bij een ongeval?

Voor het schrijven: oefenen met tijd- en plaatswoorden

In een instructie moet je voor de gebruiker duidelijk maken in welke volgorde en op welke plaatsen hij iets moet doen.

- Lees in het volgende stukje hoe Ineke de volgorde en plaatsen duidelijk maakt.

Snijwond hechten met zwaluwstaartjes

Pak eerst uit de verbanddoos de spullen die je nodig hebt: een schaar, een steriel gaasje, jodium en een rol pleister met gaas. Vraag dan de gewonde om zijn been helemaal te strekken zodat er geen spanning op de wond staat. Druk daarna met het steriele gaasje zachtjes op de wond. Doe dit totdat het ergste bloeden opgehouden is. Druppel vervolgens een beetje jodium over de wond. Knip dan van de rol pleister enkele strookjes van 2 cm breed. Hoeveel strookjes je nodig hebt, hangt af van de grootte van de wond. Zorg ervoor dat er niet meer dan 1 cm ruimte zit tussen de pleisters die je erop gaat plakken. Knip aan beide zijanten van de strookjes een stukje pleister uit zodat het midden van het strookje smaller is dan de uiteinden. Je hebt nu een zwaluwstaartje. Plak dit aan één kant van de snee stevig vast en trek het van daaruit strak en recht naar de andere kant. Zo komen de twee wondhelften tegen elkaar. Plak het zwaluwstaartje daarna aan de andere kant van de snee goed vast. Maak het af door op dezelfde manier de andere zwaluwstaartjes op te plakken.

Ineke, groep 8

Opdracht 1 (werk alleen)

Lees de tekst nog eens goed. Maak daarna lijstjes van vijf beschrijvingen die duidelijk maken:

- **wanneer** of in welke **volgorde** iets moet gebeuren
(*tijdwoorden, werkwoorden, tijd met meer woorden*)
- **waar** iets moet gebeuren
(*plaatswoorden, plaats met meer woorden*)

Snijwond hechten met zwaluwstaartjes

Pak eerst uit de verbanddoos de spullen die je nodig hebt: een schaar, een steriel gaasje, jodium en een rol pleister met gaas. Vraag dan de gewonde om zijn been helemaal te strekken zodat er geen spanning op de wond staat. Druk daarna met het steriele gaasje zachtjes op de wond. Doe dit totdat het ergste bloeden opgehouden is. Druppel vervolgens een beetje jodium over de wond. Knip dan van de rol pleister enkele strookjes van 2 cm breed. Hoeveel strookjes je nodig hebt, hangt af van de grootte van de wond. Zorg ervoor dat er niet meer dan 1 cm ruimte zit tussen de pleisters die je erop gaat plakken. Knip aan beide zijanten van de strookjes een stukje pleister uit zodat het midden van het strookje smaller is dan de uiteinden. Je hebt nu een zwaluwstaartje. Plak dit aan één kant van de snee stevig vast en trek het van daaruit strak en recht naar de andere kant. Zo komen de twee wondhelften tegen elkaar. Plak het zwaluwstaartje daarna aan de andere kant van de snee goed vast. Maak het af door op dezelfde manier de andere zwaluwstaartjes op te plakken.

Duidelijke beschrijvingen van *wanneer of in welke volgorde* iets moet gebeuren zijn:

1.

2.

3.

4.

5.

Duidelijke beschrijvingen van *waar* iets moet gebeuren zijn:

1.

2.

3.

4.

5.

Opdracht 2 (werk samen)

Bespreek met je maatje wat je opgeschreven hebt.

- Leg het elkaar uit als dat nodig is.

Opdracht 3 (werk alleen)

Lees de volgende uitleg:

Je hebt net gezien dat een instructie **duidelijk** is als je precies beschrijft:

- wat iemand moet doen
- wanneer en in welke volgorde iemand iets moet doen (tijd)
- waar iets moet gebeuren (plaats)

Er is nog iets waarmee je een instructie voor de gebruiker duidelijk kunt maken: je moet precies beschrijven **hoe** iemand iets moet doen. Lees in de volgende zinnen hoe Ineke dit doet:

1. Druk daarna met het steriele gaasje *zachtjes* op de wond.
2. Zorg ervoor dat er *niet meer dan 1 cm ruimte* zit tussen de pleisters die je erop gaat plakken.

Ineke beschrijft niet alleen *wat* er moet gebeuren (een gaasje op de wond drukken, pleisters opplakken) maar ook heel precies **hoe** je dat moet doen (zachtjes drukken, niet meer dan 1 cm ruimte tussen de pleisters laten)

Dit is belangrijk om de instructie goed uit te kunnen voeren.

Als je in zin 1 het woord *zachtjes* weghaalt, drukt degene die de wond verzorgt misschien te hard met het gaasje op de wond. Dat doet de gewonde onnodig pijn en het gaasje kan vastplakken aan de wond, waarmee je de wond nog erger maakt.

Als je in zin 2 niet aangeeft op welke afstand van elkaar de zwaluwstaartjes vastgeplakt moeten worden, is de ruimte ertussen misschien te groot en zal de wond niet mooi dichtgaan.

Vul woorden in uit de tekst die precies duidelijk maken op welke manier iets gedaan moet worden:

1. Vraag dan de gewonde om zijn been..... te strekken.
2. Knip dan van de rol pleister.....
3. Plak dit aan één kant van de snee.....en trek het van daaruit.....naar de andere kant.

Vul nu woorden in die je zelf bedenkt om precies aan te geven hoe iets moet:

4. Til de patiëntop de brancard.
5. Maak de patiënt met de riem.....vast.
6. Bel de familie van de patiënt en vertel hen.....wat er gebeurd is.

Opdracht 4 (werk samen)

- Bespreek of wat jullie opgeschreven hebben duidelijk maakt hoe iets moet:**
 - Leg het elkaar uit als je het niet begrijpt.

Voor het schrijven: jouw tekst voorbereiden

Jullie gaan **samen** een instructie schrijven. Jullie gaan eerst het schrijven voorbereiden. Daarvoor moet je de schrijfoopdracht weten.

- Lees de schrijfoopdracht:**

Tijdens de wandeltocht is één van je klasgenoten in een ravijn gevallen. Hij is gelukkig niet gewond geraakt, maar hij kan niet zelf zonder hulp uit het ravijn klimmen. De spullen die nodig zijn om hem eruit te helpen hebben je klasgenoten bij zich. Schrijf een instructie voor hoe je je klasgenoot met een touw uit het ravijn kunt ophijzen.

Zorg ervoor dat de instructie **duidelijk** is. Beschrijf **wat** er moet gebeuren en maak duidelijk **wanneer** en in welke **volgorde** dingen moeten gebeuren (*tijdwoorden, werkwoorden, tijd met meer woorden*). Geef aan duidelijk aan op welke **plaatsen** iets moet gebeuren (*plaatswoorden, plaats met meer woorden*). Beschrijf hoe iets moet gebeuren en gebruik woorden die precies aangeven waar het om gaat.

Je tekst is ongeveer even lang als de voorbeeldtekst.

Opdracht 5 (werk alleen)

Twee leerlingen uit je klas gaan dadelijk voordoen **hoe** je iemand uit een ravijn kunt redden.

Kijk goed naar wat zij doen:

- welke spullen ze gebruiken?
- in welke volgorde doen ze dingen (tijd)?
- waar doen ze iets (plaats)?
- op welke manier doen ze iets (hoe)?

Maak aantekeningen van wat je hen ziet doen.

Je hebt deze spullen nodig:

1.
2.
3.

Je moet in deze volgorde doen:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Er moet op deze plaatsen iets gebeuren:

1. 2.

3..... 4.....

Het moet op de volgende manier gebeuren:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Opdracht 6 (werk samen)

- Bespreek jullie aantekeningen en kijk of alle belangrijke dingen erin staan.**

Tijdens het schrijven

Opdracht 7 (werk samen)

- Schrijf jullie instructie:**

- Gebruik de aantekeningen die jullie op de vorige bladzijden maakten.
- Lees tijdens het schrijven terug wat jullie geschreven hebben. Vraag je af of duidelijk is **hoe**, **wanneer**, in welke **volgorde** (*tijdwoorden, werkwoorden, tijd met meer woorden*) en op welke **plaatsen** (*plaatswoorden, plaats met meer woorden*) iets moet gebeuren. Let op of je woorden gebruikt die **precies** aangeven om welke dingen het gaat.

- Bepaal samen hoe jullie gaan schrijven:**

- Bijvoorbeeld: de een begint met typen en halverwege wisselen jullie.

Opdracht 8 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

- Sla allebei jullie tekst op met jullie **namen+les11versie1**.
- Print ieder jullie tekst en schrijf jullie **namen+les11versie1** erop.
- Bewaar je tekst!

Les 12 Hoe help je bij een ongeval?

Na het schrijven: je tekst bespreken en veranderen

Jullie gaan nu zelf kijken of jullie instructie duidelijk is voor de lezer en wat er beter kan worden. Daarna bespreken jullie met twee klasgenoten je tekst en gaan jullie je tekst veranderen.

Opdracht 1 (werk samen)

Lees jullie tekst nog eens goed:

- Kijk of voor de lezers duidelijk is **wat** er gedaan moet worden en **hoe** dat moet.
- Kijk of duidelijk is **wanneer** en in welke **volgorde** iets moet gebeuren (*tijdwoorden, tijd met meer woorden, werkwoorden*).
- Kijk of duidelijk is op welke **plaatsen** iets moet gebeuren (*plaatswoorden, plaats met meer woorden*).
- Streep in de tekst aan waar de beschrijvingen van **tijd, plaats en hoe iets moet** duidelijker kunnen.

Maak aantekeningen in je tekst waar je iets wilt veranderen om de tekst duidelijker te maken.

Opdracht 2 (werk samen)

Bespreek om de beurt jullie teksten (werk met zijn vieren). **Doe dat zo:**

1. Lees de tekst van jullie klasgenoten.
2. Vertel wat jullie goed vinden aan de tekst.
3. Lees wat de schrijvers zouden willen veranderen om de tekst beter te maken.
4. Vertel of jullie het eens zijn met wat beter kan. Leg uit waarom.
5. Geef tips hoe de beschrijving van **wat** en **hoe** iets moet gebeuren beter kan.
6. Geef tips hoe de beschrijving van de **volgorde** en de **plaatsen** waar iets moet gebeuren beter kan (*tijdwoorden, plaatswoorden, tijd en plaats met meer woorden*).
7. Kijk of jullie nog **andere** plaatsen zien waar de instructie duidelijker gemaakt kan worden.

Maak aantekeningen in je tekst van wat je nog meer wilt gaan veranderen.

Opdracht 3 (werk samen)

Verander jullie tekst:

- Open jullie eerste versie (**namen+les11versie1**).
- Klik op opslaan als en sla je tekst op met jullie **namen+les12versie2** (als jullie nu dingen veranderen en opslaan, is versie 1 ook nog bewaard als **namen+les11versie1**).
 - Gebruik jullie aantekeningen van de tips uit de tekstbespreking.
 - Let op of jullie instructie **duidelijk** is (*tijdwoorden, plaatswoorden, tijd en plaats met meer woorden, wat er moet gebeuren en hoe*).

Opdracht 4 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

- Sla allebei de tekst op met jullie **namen+les12versie2**.
- Print allebei de tekst en schrijf jullie **namen+les12versie2** erop.
- Bewaar de tekst!